

Načelne primjedbe na prijedlog propisa ili akta

Primjedba	Odgovor
Bilo bi poželjno ostaviti objedinjeno nuđenje rezerve snage i rezerve energije u prvom koraku (za potrošače koji mogu samo smanjiti angažiranu snagu, a time i osloboditi količinu energije, to jedino ima smisla)	Pružatelj usluge uravnoteženja, ako to želi i dalje može istovremeno poslati obje ponude, i za rezervu snage i za energiju uravnoteženja, s mogućnošću izmijenjene cijena i količina energije uravnoteženja do D-1 trenutno, a u budućnosti do H-30.
Prijenos obveze osigurati IT aplikacijom korisnika, te sve stavke ugovora vezane uz penaliziranje umanjnja raspoloživosti i prijenosa obveze staviti van snage do uspostave IT aplikacije od strane Korisnika. Penali za nenajavljeno umanjnje raspoloživosti su opravdani.	Obzirom da se više ne radi o pilot projektu, otvara se tržište za predmetnu uslugu nužno je da svi pružatelji usluge uravnoteženje imaju jednak tretman. Obzirom da je penalizacijska shema prisutna u svima ugovorima za pružanje usluge uravnoteženja koje HOPS ima s pružateljem koji nije DSR isto nije moguće odgoditi. Na osnovu trenutnih iskustva, kroz pilot projekt, provedena je analiza događaja iz koje je vidljivo da je financijska posljedica penalizacije neraspoloživosti zanemariva. S druge strane šteta koju bi Korisnik imao zbog neraspoloživosti takve rezerve snage može biti nekoliko puta veća. Penalizacijska shema je nužna kako bi se korisniku bar u nekoj mjeri kompenzirala tako uzrokovana šteta.
Izjednačiti mogućnost pružanja usluge raspoloživosti po satima za regulacijske jedinice kao i za regulacijske grupe.	Izjednačeno je
Predlažemo da se izbjegnu jamstva u obliku bankarskih garancija te da se u ugovor uvede da je Korisnik dužan Pružatelju usluga dostaviti instrument osiguranja plaćanja (2xobična zadužnica (ili bjanko) 50.000 do 1.000.000 kn) izdane sukladno Ovršnom zakonu.	Odgovoreno niže uz članak 17. Ugovora

<p>Trenutno tumačenje članka 6. i 20. Ugovora o pružanju pomoćnih usluga upućuje na sljedeće:</p> <p>„Aktivacija se smatra uspješnom ukoliko je iznos aktivirane mFRR rezerve snage veći od 80% nalogom zahtijevane promjene snage.“ Članak 6. (1). Ukoliko radna točka regulacijske jedinice ili grupe u pojedinom obračunskom intervalu, bez obavijesti u skladu s člankom 7, tada obveza Pružatelja u razdoblju pružanja usluge uravnoteženja nije zadovoljena. Članak 6. (3) Članak 20. (1) – „U slučaju da jedna ugovorna strana ne ispuní ugovornu obvezu, druga ugovorna strana može raskinuti Ugovor dostavom drugoj strani, preporučenom pošiljkom, pisane Izjave o raskidu Ugovora.“</p> <p>Na temelju ova dva članka i njihovim tumačenjem smatramo da postoji dovoljan presedan Korisnika za mogućnost raskida ugovora zbog jednog neuspješnog intervala od 15 minuta, dok je cijelo trajanje aktivacije maksimalno 8 petnaestominutnih intervala (kao što je definirano u Pravilima nadmetanja). Iako je tijekom radionice 21.10.2020. bilo rečeno da to nije način na koji HOPS tumači ova dva članka, smatramo da bi ispravak i dodatak ovim člancima jasnije definirao Korisnikov stav. Stoga predlažemo sljedeće:</p>	<p>Članak 20. Ugovora odnosi se na grubo kršenje ugovornih obveza, ne odazivanje na nalog korisnika, ne podnošenje obaveznih ponuda za energiju uravnoteženja, neisporučivanje energije uravnoteženja po nalogu korisnika itd.</p> <p>Isporučivanje manje od 80% naloga ne ulazi u grubo kršenje ugovornih obveza, nego u podlogu za penaliziranje u skladu s člankom 13. Ugovora.</p> <p>Vezano uz odziv na aktivaciju energije uravnoteženja i raskid Ugovora, člankom 20. stavak (2) jasno kaže kako „Korisnik može raskinuti ugovor ukoliko Pružatelj ne osigura dvije uzastopne aktivacije ugovorene rezerve snage u jednom obračunskom razdoblju“ što bi značilo da ukoliko Pružatelj na dvije uzastopne aktivacije energije uravnoteženja u istom mjesecu ne ispuní zahtjev u cijelosti, to mu se može smatrati grubim kršenjem ugovorne obveze.</p>
<p>Ukoliko jedna tehnička jedinica ne ispuní ugovornu obvezu od 80% aktivirane mFRR rezerve snage u jednom periodu ili nekoliko 15 minutnih perioda, tada se treba jasno definirati da se penalizira samo period ili periodi u kojem aktivirana rezerva nije ispunila kriterij od 80% u skladu s člankom 13.</p>	<p>Trenutno je tako i definirano.</p>
<p>Ukoliko tehnička jedinica ne ispuní ugovornu obvezu od 80% aktivirane mFRR rezerve snage kroz cijelo trajanje aktivacije, tada bi se ta tehnička jedinica trebala penalizirati u skladu sa člankom 13.</p>	<p>Članak 13 se odnosi samo na penaliziranje neosiguranog opsega rezerve snage, u slučaju naloga Korisnika i ne postupanja Pružatelja po istom smatra se da Pružatelj nije ispunio Ugovornu obvezu i u slučaju da se to dogodi dva uzastopna puta u jednom mjesecu, Korisnik s Pružateljem može raskinuti ugovor.</p>

Ako Pružatelj raspolaže sa više manjih distribuiranih tehničkih jedinica (kao što je to u slučaju neovisnog agregatora), tada je raskid ugovora veliki rizik za Pružatelja u slučaju da jedna od tih jedinica ne ostvari ugovornu obavezu. Umjesto raskida ugovora s Pružateljem predložili bi da se ta tehnička jedinica diskvalificira za pružanje pomoćnih usluga dok ne ostvari pravo pružanja pomoćne usluge ponovnim prolaskom kroz verifikacijski postupak.

Također, kao što je spomenuto tijekom radionice, Korisnik smatra aktivaciju neuspješnu i validnu za raskid ugovora ako ona uopće nije ostvarena. Odnosno, ako do aktivacije nije ni došlo tijekom naloga za aktivaciju od strane Korisnika. Iz tog razloga predlažemo da se u članak 20. (1) ili (2) doda kriterij „u potpunosti ne ispunjene aktivacije“.

Ne kvalificira se tehnička jedinica već nezavisni agregator, isto tako kod grubog kršenja ugovorne obveze. Ugovor se raskida s pružateljem usluge (Agregatorom) a ne s tehničkim jedinicama.

Primjedbe i prijedlozi za pojedine točke prijedloga Pravila nadmetanja za osiguravanje mFRR rezerve snage i/ili energije uravnoteženja za sigurnost sustava s obrazloženjem, odnosno podlogama

	Primjedba/Pitanje	Odgovor
Točka 1.		
Točka 2.		
Točka 3.		
Točka 4.		
Točka 5.	<p>Nije definirano na koji način ponuditelj može dostaviti energiju uravnoteženja. Je li ona izražena u vremenskom periodu (h/intervali od 15min)? Iz cijelog dokumenta to nije moguće iščitati.</p> <p>Prijedlog je da se osmisli i doda formular ili tablica u zasebnom prilogu koja bi jasno prikazivala nužne elemente koji su potrebni za deklaraciju količine i iznosa energije uravnoteženja.</p>	<p>Pružatelj dostavlja ponude za energiju uravnoteženja u formi iz Tablica 4. Pravila nadmetanja.</p> <p>Do trenutka primjene 15-min obračunskog intervala na tržištu i 15-min obračuna odstupanja, te potpune automatizacije procesa potrebno je zadržati satne cijene energije uravnoteženja.</p>
Točka 6.		
Točka 7.		
Prilog 1.		
Prilog 2.		

Primjedbe i prijedlozi za pojedine članke prijedloga Ugovora o pružanju usluga uravnoteženja – mFRR s obrazloženjem, odnosno podlogama

	Primjedba/ Pitanje	Odgovor
Članak 1.		
Članak 2.	Definiciju dobrovoljne ponude je potrebno proširiti. Trenutno ne opisuje adekvatno uvjete kada i iz kojeg razloga se ona može predati	Dobrovoljnu ponudu energije uravnoteženja može podnijeti, u zadanim rokovima, bilo koji pružatelj usluge uravnoteženja koji je za to tehnički sposoban i ima sklopljen ugovor s HOPS-om ako to želi. Radi se o dobrovoljnim ponudama pružatelj nema poseban razlog iz kojeg predaje dobrovoljnu ponudu za energiju uravnoteženja izuzev financijske dobiti ako ista bude aktivirana s liste ekonomskog prvenstva.
Članak 3.		
Članak 4.		
Članak 5.	Obzirom da članak slijedi točku 5. Prijedloga pravila nadmetanja, ponovo postoji potreba za definicijom konkretnih elemenata koje je Pružatelj dužan dostaviti Korisniku.	Elementi ponuda za rezervu snage i/ili energiju uravnoteženja (obavezne /dobrovoljne ponude), kao i samo obrasci za podnošenje ponuda detaljno su navedeni i opisani pravilima za nadmetanje. Ugovor je općenit za sve tipove mFRR usluge uravnoteženje, te se detalji proizvoda i specifičnosti ponuda detaljno specificiraju u pravilima nadmetanja.
Članak 6.		
Članak 7.	stavak 2, odgoditi penaliziranje do uspostave IT aplikacije korisnika preko koje će se moći ugovarati prijenos obveze	Obzirom da se više ne radi o pilot projektu, otvara se tržište za predmetnu uslugu nužno je da svi pružatelji usluge uravnoteženje imaju jednak tretman. Kako je penalizacijska shema prisutna u svima ugovorima za pružanje usluge uravnoteženja koje HOPS ima s pružateljem koji nije DSR isto nije moguće odgoditi. Na osnovu trenutnih iskustva, kroz pilot projekt, provedena je analiza događaja iz koje je vidljivo da je financijska posljedica penalizacije neraspoloživosti zanemariva, dok s druge strane šteta koju bi Korisnik imao zbog neraspoloživosti takve rezerve snage može biti nekoliko puta veća. Penalizacijska shema je nužna kako bi se korisniku bar u nekoj mjeri kompenzirala tako uzrokovana šteta.

	<p>Jasno je da moramo obavijestiti u slučaju da rezerva Pružatelja nije raspoloživa (H-1), ali Pružatelj ne može predvidjeti kad će biti trenutak isporuke (H). Stoga bi na temelju ovog članka moglo doći do slučajeva u kojim neće biti dovoljno vremena da se Korisnik obavijesti prije samog početka aktivacije (H) ili da se obaveza prenese na drugog Pružatelja.</p>	<p>Radi se o rezervi snage i javljanju neraspoloživosti, a ne o aktivaciji energije uravnoteženja. Stoga, rezervu snage Pružatelj osigurava za cijelo razdoblje pružanja usluge uravnoteženja, a eventualna aktivacija energije uravnoteženja se isporučuje po nalogu Korisnika.</p> <p>U slučaju neraspoloživosti regulacijske jedinice, odnosno ne mogućnosti osiguravanja rezerve snage, a time i eventualne energije uravnoteženja, Pružatelj je dužan obavijestiti Korisnika o neraspoloživosti (o nemogućnosti osiguravanja ugovorene rezerve snage)</p>
Članak 8.	<p>Nejasno je što je dan isporuke (D) i D-1. Preporuka je da se definira na koji način se određuju oba pojma kako ne bi bilo nesporazuma.</p>	<p>Dan isporuke (D) je dan u kojem se ostvaruje aktivacija osigurane rezerve snage i time uzrokovana kupoprodaja energije uravnoteženja. Dan koji prethodi danu isporuke nazivamo dan D-1. To su klasični pojmovi koji se koriste na tržištu električne energije i nije ih potrebno dodatno objašnjavati.</p>
	<p>Također, u članku 8 referira se na prilog 3 koji se ne odnosi na rezervu snage, već na aktivaciju energije uravnoteženja. Obzirom da članak opisuje rezervu snage regulacijskih jedinica većih od 3MW, referirani prilog nije u skladu. Preporuka je da se napravi korekcija priloga te nadoda prilog koji se direktno odnosi na jedinice veće od 3MW.</p>	<p>Članak 8. Ugovora odnosi se na sve regulacijske jedinice veće od 3MW koji tvore regulacijsku grupu, odnosno ova odredba odnosi se na agregatore ili velike pružatelje usluga uravnoteženja koje u svojem portfelju imaju više regulacijskih jedinica većih od 3 MW (npr. HEP-proizvodnja).</p>
	<p>Dodatni komentar na prilog 3 – u članku se spominje interval od 15 minuta, ali tablica koja je navedena u prilogu je izražena u satima. Preporuka je da se prilog izmjeni da se tablica izražava u satima ili da se članak promjeni da se izražava u intervalima.</p>	<p>Prilog 3. je moguće korigirati, no budući da se proces odvija ručno do uspostave IT rješenja to nije tehnički moguće.</p>
Članak 9.		
Članak 10.	<p>U stavku 6. koristi se izraz izlazna djelatna snaga koji je vjerojatno primjeren za proizvođače a ne i za potrošače</p>	<p>Snaga se sastoji od svoje radne i jalove komponente. Neovisno radi li se o pružatelju usluge uravnoteženja upravljivom potrošnji ili proizvodnji, aktivacija ove usluge služi za regulaciju frekvencije i radne (ili djelatne snage)</p>
Članak 11.		
Članak 12.		
Članak 13.		

Članak 14.		
Članak 15.		
Članak 16.		
Članak 17.	<p>U stavak 1 dodati: "ili c) zadužnica obična (ili bjanko) izdane sukladno Ovršnom zakonu" izmijeniti stavak (3): "Najkasnije u roku od 7 dana od dana sklapanja Ugovora, Korisnik će Pružatelju usluge dostaviti instrument osiguranja plaćanja u obliku: a) bankarske garancije u izvorniku, bezuvjetne, neopozive i plative na "prvi poziv" i "bez prigovora", izdane od prvoklasne banke sa sjedištem u RH prihvatljive za Pružatelja usluga, ili b) besamatni novčani polog, na račun Pružatelja usluga IBAN_____, otvoren u Privrednoj banci Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10000 Zagreb. ili c) zadužnica obična (ili bjanko) izdane sukladno Ovršnom zakonu. (4) Iznos osiguranja plaćanja iz Stavka 3. ovog članka utvrđuje se prema formuli: $T=R[MW]*50[HRK/MW]*30[dana]*24[sata]+PDV$</p>	<p>U skladu s poslovnom politikom HOPS d.o.o.-a te procijenjenom visinom iznosa obveze koja može nastati iz predmetnog Ugovora, a koja se osigurava instrumentom osiguranja plaćanja, odluka HOPS-a je da to, zbog sigurnosti naplate većih iznosa, bude bankarska garancija ili depozit (po izboru Pružatelja). Zadužnicom nije moguće osigurati naplatu odmah po aktivaciji iste (Financijska agencija provodi naplatu tek nakon 60 dana od primitka zadužnice u skladu s Čl. 209. st. 7. važećeg Ovršnog zakona) kao ni sigurnost naplate (mogućnost nedovoljnih/nedostatka sredstava na računu Pružatelja usluge). Naprijed navedeno moguće je osigurati aktivacijom bankarske garancije ili naplatom iz depozita.</p>
Članak 18.		
Članak 19.		
Članak 20.		
Članak 21.		
Članak 22.		
Članak 23.		
Članak 24.		
Članak 25.		
Članak 26.		
Članak 27.		

Prilog 1.		
Prilog 2.		
Prilog 3.		
Prilog 4.		
Prilog 5.		
Prilog 6.		
Prilog 7.		
Prilog 8.		